

15.
EDIZIOA

KORRIKA
EGIN
KAUSA BATEN
ALDE

KORRIKA
EGIN HAUR
ERREFUXIATUEN
ALDE

UNITATE DIDAKTIKOA

KORRIKA EGIN KAUSA BATEN ALDE
LASTERKETAREN XV. EDIZIOA

c o r r e p o r u n a c a u s a . o r g

 alboan | **entreculturas**

SARRERA

Gaur egun munduan, 40 milioi haur baino gehiagok etxea utzi behar dute gatazka armatuen, jazarpenen, krisi klimatikoaren edo egiturazko desberdintasunen ondorioz.

Hala ere, desplazamendu bakoitzaren atzean itxaropen-, erresilientzia- eta amets-istorioak daude, entzutea eta laguntzea merezi dutenak.

2026ko “Korrika egin Kausa baten alde” XV. Lasterketa Solidarioak haur errefuxiatuen alde korrika egitera eta ibiltzera gonbidatzen gaitu eta honen arrazoiaren inguruan hausnarketa egitea ere bai.

Unitate didaktiko hau ikastetxeekin eta familiekin batera doa, larrialdi-egoeran eta nahitaezko lekualdatze-egoeran dauden haurrei buruzko sentsibilizazio-prozesu batean, eta aitortzen du haur guztiak — migratuak, errefuxiatuak edo tokikoak — gizatasun anitz beraren parte direla.

Helburua ez da soilik **kausa horri laguntzea**, baizik eta **elkarrekin, ikastea eta jardutea**: errefuxiatutako eta lekualdatutako haurtzaroari biktima gisa ez, baizik eta bere historiaren protagonista gisa begiratzea; eta geure buruari ere begiratzea, harrera egiteko, entzuteko eta eraldatzeko gaitzen gizarte baten zati gisa.

Hezkuntza-proposamen hori bi etapatan banatzen da:

- **4-12 urtekoentzako etapa: Haur eta Lehen Hezkuntza**
- **13-18 urtekoentzako etapa: Bigarren Hezkuntza eta Batxilergoa**

Eranskinek ikuspegi inklusiboa eta askotarikoa duten txantiloak eta baliabideak dituzte.

4 -12 urte
Haur eta
Lehen
Hezkuntza

Nire eskuek istorioak
kontatzen dituzte

4 - 12 * HELBURU ESPEZIFIKOAK

- 01** Haur errefuxiatu eta desplazatuekiko empatia eta entzute aktiboa sustatzea.
- 02** Eskola-komunitatearen barruko kultura- eta esperientzia-aniztasuna onartzea.
- 03** Haur guztiek segurtasunerako, jolaserako eta hezkuntzarako eskubidea dutela ulertzea.

Materialak:

- * Eskuen txantiloak (hainbat tamainatakoak).
- * Folioak, arkatzak, argizariak, guraizeak eta kola.
- * Kartoi mehe handia, goiburuarekin: "Ikusten zaitut, entzuten dizut, zurekin batera noa".

Garapena **

1. Hasierako elkarrizketa: "Esku guztiek kontaktzen dute"

Borobilean gidatutako elkarrizketa labur batekin hasiko gara, konfiantzazko eta entzuteko espazio bat sortzeko.

- * Zer istorio konta ditzakete gure eskuek? (Adibidez: besarkadak, jolasak, laguntza, lana, sorkuntza, zaintza...).
- * Imajina dezagun une batez gure eskuek beren etxea edo beren leku gogokoena utzi beharko luketela. Zer gauza izango lirateke faltan? Zer emozio senti ditzakete une horretan?
- * Eta gure eskuak leku berri batera iritsiko balira, zer aurkitu nahiko lukete han? Zer keinu edo ekintza irudituko litzaizkieke ongi etorriak eta seguruak?

Taldea animatuko da pentsatzera **nola sentitzen den leku berri batera iristen den norbait eta zer egin dezakegun abegi ona sentitzeko.**

2. Dinamika: "Nire eskua, nire istoria"

Parte-hartzaile bakoitzak bere eskua marrazten du kartoi mehe batean (nahi duen kolorea aukeratuz).

Barruan, idatzi edo marraztu:

- ✖ **bere buruaz edo bere kulturaz gustatzen zaion** zerbait,
- ✖ **besteekin partekatu nahi duen** zerbait,
- ✖ **eta jaso nahiko lukeen zerbait** (adiskidetasuna, ongi etorria, poza, jolasa...).

Eskuak moztu eta aniztasun-, batasun- edo alaitasun-sinboloekin apaintzen dira.

3. Muralaren eraikuntza: "Harrera ematen duten eskuak"

Esku guztiak itsasten dira etxe edo aterpe baten silueta osatuz ("Eskola Aterpea" ren silueta izan daiteke).

Haur bakoitzak bere marrazkia labur azalduko du.

Horma-irudiak erakusten du eskuen (eta istorioen) aniztasunak **bere burua zaintzen eta entzuten duen komunitatea osatzen duela**.

© Paula Casado / JRS

Azken hausnarketa

- * Zer ikasi dugu pertsonak harrera egitearen garrantziaz?
- * Zer egin dezakegu taldetik kanpo inor senti ez dadin?
- * Zer esan nahi du elkarrekin ibiltzeak, nahiz eta leku desberdinetatik etorri?

Konpromiso-keinua

Taldeak kartoi mehe batean idazten du:

"Gure eskuek harrera eta itxaropena eraikitzen dute."

Taldearen horma-irudiaren argazkia atera eta **#KorrikaEginKausabatenalde** traolarekin partekatzen da, aniztasuna indarra eta batasuna dela erakutsiz.

© Paula Casado / JRS

13 - 18 urte:
Bigarren
Hezkuntza
eta Batxilergoa

Batzen gaituzten bideak:
Mundura begiratzea begi
anitzetatik

13 - 18 * HELBURU ESPEZIFIKOAK

- 01** Historian zehar pertsonak arrazoi askorengatik lekualdatu direla eta babes migrazio-moduetako bat dela ulertzea.
- 02** Mugitzeak eta beste kultura batzuekin topo egiteak ideia, adierazpen artistiko, aurkikuntza eta bizimodu berriak sortzeko aukera eman duela onartzea.
- 03** Bizitzeko leku berri baten bila dabiltzanekiko begirunea, harrera eta elkartasuna sustatzea.

Materialak:

- * Proiektagailua edo arbel digitala.
- * Petersen munduaren mapa, markatzaileak eta paper handia.
- * Banakako konpromiso-txartelak.
- * "Eskola Aterpea" bideoa (www.escuelarefugio.org/eus) edo errefixiatu eta migranteen testigantza laburrak.

Sakontzeko:

- [Guia Interculturalidad Crítica y Antirracismo](#)
- [Mugetatik haratago: Zurrumurruen aurka lan egiteko proposamena](#)

Jardueraren garapena:

1. Sarrera: "Mugitzea gizakia da"

Irakasleak, saioari hasiera emateko, mapa bat proiektatu du (1. eranskina), eta labor azaldu du:

*"Afrikatik irten ziren lehen gizakiengandik hasi eta gaur egun gerren, desberdintasunaren edo klima-aldaketaren ondorioz lekualdatzen direnetaraino, **mugitzea beti izan da giza historiaren parte.***

Gerrek, kultura-trukeek, merkataritzak eta segurtasuna edo ezagutza bilatzeak etengabe mugiarazi dute gizateria".

Ikasleei eskatzen zaie beren herrialdean historiako uneren batean pertsonak migratu behar izan ote zuten eta zergatik egin zuten pentsatzeko. Historian zehar ezagututako migrazioen adibideak partekatzen dira (Afrikako diaspora, XIX. mendeko Europako migrazioak, herrialdeen barneko mugimenduak, etab.).

Ondoren, beren familiari buruz begiratzeko eskatzen zaie, zuhaitz genealogikoaren barruan, arbasoak non jaio ziren eta orain non bizi diren identifikatu ahal izateko, familian bertan gertatu diren migrazioak identifikatzeko eta zergatik gertatu diren edo gertatu direla uste duten jakiteko.

Mezu nagusia argia da: **mugikortasuna ez da salbuespena, giza baldintza da.**

2. Talde-jarduera: "Giza konexioen mapa"

Talde txikietan, ikasleek **munduko mapa** bat jasoko dute (inprimatuta edo proiektatuta, 1. eranskina).

Talde bakoitzak koloretako **errotuladoreak edo post-itak** erabiliko ditu hainbat ibilbide mota marrazteko eta irudikatzeko:

a) Gizadiaren ibilbideak: Aurreko elkarriketan sortutako mugimendu historiko handiak markatzen dituzte (adibidez, lehen gizakiak Afrikatik irtetea, merkataritza-ibilbideak, hala nola Zetaren Ibilbidea, Europako edo Afrikako migrazioak, edo gerren edo gatazka armatuen ondoriozko joan-etorriak).

Talde bakoitzak testu edo marrazki txiki bat gehitzen du ibilbidearen ondoan, zer ikaskuntza edo truke sortu zituen adieraziz (arteak, elikagaiak, ideiak, asmakizunak, etab.).

b) Ibilbide pertsonalak edo familiarrak: Ikasleek, hala nahi izanez gero, jatorrizko edo familiako tokiak koka ditzakete, edo ikasketak, lana edo esperientzia pertsonalak direla medio joan diren tokiak.

Datu pertsonalak partekatu nahi ez badituzte, ibilbide sinbolikoak marka ditzakete: egin nahiko lituzketen bidaiak, konektatuta sentitzen diren kulturak, edo aniztasuna miresten duten lekuak.

Ibilbide bakoitzarekin batera, mugimendu horiek zer ekarpen positibo dakartzaten idazten dute: kultura-trukea, ideia berriak, hizkuntzak, artea, berrikuntza, elkartasuna, etab.

© Paula Casado / JRS

Hausnarketa kolektiboa

Mapak osatu ondoren, ikasgelan erakusten dira. Taldea mapen inguruan mugituko da eta honako hau komentako du:

- * Zer aztarna kultural, zientifiko edo artistiko utzi dizkigu giza mugimenduak?
- * Zer erakusten digu mapa honek gure historia partekatuari buruz?

Hezitzaileak honako hau azpimarratu du:

*"Mapa honetako lerro bakoitzak topaketaren, ikaskuntzaren eta sorkuntza kolektiboaren historia bat kontatzen du. Kulturak bide horiei esker sortu dira. **Kulturartekotasun kritikoak** lotura horiek onartzera eta herri guztien artean harreman bidezkoagoak eta bidezkoagoak eraikitzen gonbidatzen gaitu. "*

© Paula Casado / IRS

3. Sorkuntza kolektiboa: "Munduari ahots askotatik begiratu"

Mapa guztiak begiratu ondoren, hezitzaileak honako hau pentsatzera gonbidatzen du taldea:

"Giza mugimenduek kulturak nola lotu eta ezagutza berriak nola sortu dituzten ikusi dugunean, zer gauza positibo utzi dizkigu migrazioak eta herrien arteko topaketak?"

Talde txikietan, ikasleek hainbat lekuren arteko truketik sortutako **ekarpen kultural, artistiko edo zientifikoa** aukeratzen dute (adibidez: musika, gastronomia, asmakizunak, hizkuntzak edo tradizio partekatuak).

Talde bakoitzak kartoi mehe edo folio batean idazten edo marrazten du bere hautua, eta esaldi labur bat gehitzen du, bere hausnarketa laburbiltzeko. Sorkuntza guztiak horma-irudi komun batean jartzen dira, izenburu honekin: **"Munduari ahots askotatik begiratu: historia mugimenduan gara."**

Jarduera amaitzeko, hezitzaileak azaltzen du historian zehar gizakiok arrazoi askorengatik mugitu garela: janaria bilatu, ikasi, salerosi edo bakean bizi. Hala ere, pertsona batzuek etxea utzi behar izaten dute beren bizitza babesteko. Pertsona horiei errefuxiatu deitzen diegu: gerretatik, jazarpenetik edo indarkeriatik ihes egiten duten eta berriro hasteko leku seguru bat bilatzen duten gizon, emakume eta haurrak.

1951ko Genevako Konbentzioaren arabera, errefuxiatua da bere herrialdetik atera behar izan duena jazarpena, indarkeria edo gerra jasaten duelako, eta ezin da modu seguruan itzuli. Nazioarteko komunitateak oinarrizko giza eskubidetzat aitortzen du **babes-eskubidea**: pertsona orok du babesa bilatzeko eta jasotzeko eskubidea, bere bizitza arriskuan dagoenean.

Babesa aurkitzeak esan nahi du berriro hasi ahal izatea, hezkuntzara, osasunera eta segurtasunera iristea, eta errespetuz eta duintasunez hartzea.

"Korrika egin kausa baten alde" lasterketan, babes egoeran dauden haurren alde egiten dugu korrika, hezkuntzarako, segurtasunerako eta bizimodu duinerako duten eskubidearen alde. Inork bakean bizitzeko ihes egin behar ez duen mundu baten alde ere egiten dugu korrika.

Jarduera **"Eskola Aterpea"** kanpainaren **bideoarekin** itxi daiteke (www.escuelarefugio.org).

© Paula Casado / IRS

Jardunbide Kolektiboa

Ikasle bakoitzak txartel batean idatzi eta esaldi hau osatu konpromiso-ekintza batekin:

"Batzen gaituena begiratzeko eta kultura bakoitzak mundura ekartzen dituen ekarpenak baloratzeko konpromisoa hartzen dut..."

Azpian, honako hauek ere osa ditzakete:

"Migrazioan gehien gustatzen zaidana edo miresten dudana zera da..." (adibidez: "kulturen arteko topaketatik sortu den musika", "janarietan nahasten diren zaporeak", "partekatzen ditugun hizkuntzak eta hitzak", "pertsonekin bidaiaitzen duten istorioak eta ohiturak").

Txartelak **"Munduari ahots askotatik begiratu"** horma-irudiaren inguruan jartzen dira, giza mugimenduaren aberastasuna sinbolizatzen duen lotura-zirkulu bat osatuz.

Murala "Korrika egin Kausa baten alde" lasterketan zehar erakutsi daiteke, mezu honekin batera:

"Haur errefuxiatuen alde eta batzen gaituen aniztasuna ospatzen duen mundu baten alde egiten dugu."

**Lasterketa egunean
egiteko jarduera**

**Harrera eta
memoria zintak**

***Lasteterketaren egunerako (haurrentzako jarduera)
edo eskola-lasterketetarako egokitutako bertsioa**

Helburua:

- * Ekintza kolektibo bat sortzea, haur errefuxiatuekiko konpromisoa ikusarazteko eta aniztasuna ospatzeko, entzutetik, enpatiatik eta itxaropenetik abiatuta.

Materialak:

- * oihalezko zintak edo paper birziklatuta, larruzko tonuetan eta kolore bizietan.
- * Errotuladore iraunkorrak.
- * Zintak lotzeko egitura edo hesia.

Garapena: **

1. Harrera eta azalpena (2 min)

"Gaur ez dugu urruti daudenengatik bakarrik korrika egiten, baizik eta haien ondoan. Zinta bakoitzak mezu bat irudikatzen du, bideari gehitzen zaion ahots bat."

2. Mezua idaztea (5 min)

Pertsona bakoitzak mezu labur bat idazten du bere zintan:

- * "Zure istorioak garrantzia du."
- * "Zure ahotsak ere etorkizuna eraikitzen du."
- * "Hezkuntza, justizia, etxea."
- * "Haur bat bera ere ez dadila atzean geratu"
- * "Haur guztien hezkuntzarako eskubidearen alde"
- * "Bakea haurtzarorako"

3. Sorkuntza kolektiboa (5 min)

Zintak barrutian dagoen egiturari/kartelari/hesiari lotzen zaizkio, **Itxaropenaren "Murala" osatuz.**

Emaitzak kolorez eta hitzez osatutako paisaia erakusten du, aniztasuna, mugimendua eta harrera sinbolizatzen dituen.

4. Itxiera (3 min)

Taldeko argazkia. Mezu kolektibo bat irakurtzea:

"Gaur, gure ahotsak elkarrekin doaz errefuxiatutako haurtzaroan zehar. Ez dugu korrika egingo lehenengo iristeko, baizik eta inor atzean ez uzteko".

Aldaerak

- ✳ Haurrentzako lasterketetan: motxilei edo eskumuturrei lotutako zintak, gero horma-irudiari gehitzen zaizkionak.
- ✳ Familia-formatuan: gurasoek, seme-alabek elkarrekin mezu partekatu bat idazten dute.
- ✳ Eskola-formatuan: murala ikastetxean gera daiteke, babes sinbolo iraunkor gisa.

Ondorioa

Kulturarteko eta arrazakeriaren aurkako hezkuntzaren helburua ez da "besteei" buruz irakastea, baizik eta **elkarrekin bizitzen irakastea**.

Unitate didaktiko honek ikasketa kolektiboko esperientzia bihurtzen du karrera, non urrats bakoitza errekonozimendu, justizia eta itxaropen partekatuko keinu bat den.

"Ikusten zaitut, entzuten dizut, zurekin noa".

Harrera errespetuz begiratzeko eta erritmo berean ibiltzeko gai garenean hasten delako.

© Paula Casado / JRS

**BATZEN GAITUENA BEGIRATZEKO ETA KULTURA
BAKOITZAK MUNDURA EKARTZEN DITUEN
EKARPENAK BALORATZEKO KONPROMISOA
HARTZEN DUT...**

2. eranskina